

Asia: VN/36693/2023

Lausuntopyyntö Suomen kyberturvallisuusstrategiasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö Kyberturvallisuusstrategiasta:

Rovaniemen kaupunki kiittää lausuntopyynnöstä ja antaa seuraavan lausunnon:

Sivu 14 : "On huomionarvoista, että suuri osa yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisestä infrastruktuurista on yksityisen sektorin omistuksessa. Viranomaisten ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö perustuu Suomessa sääntelyn, sopimusten ja palveluiden lisäksi luottamukseen ja vapaaehtoisuuteen, mikä on omiaan helpottamaan tiedonvaihtoa esimerkiksi erilaisista uhkista ja häiriöistä. Toimintaympäristön muutoksen vuoksi tiedonvaihto ja siihen käytettävät välineet sekä tilanneymmärryksen muodostaminen eivät nykyisellään ole riittäviä. Lainsäädännön, viranomaisten toimivaltuuksien ja yhteistyörakenteiden ja -verkostojen kehittäminen onkin välttämätöntä." Sekä Sivun 19, kappale 3: "Suomessa ei toistaiseksi ole kuitenkaan riittävässä laajuudessa säädetty viranomaisten välisestä koordinaatiosta ja yhteistoiminnasta kybertoimintaympäristössä, eikä säännöksissä ole otettu riittävästi huomioon kybertoimintaympäristön erityispiirteitä kyberuhkiin vastaamisessa ja tiedonvaihdossa."

Olemme samaa mieltä ko. asiakohtien osalta. Usein viranomaistenkaan välillä koordinaatio ja tiedonvaihto/oikean viranomaisen tavoittaminen ei suju toivotulla tavalla ja tämä asia tarvitsisi enemmän kansallista ohjausta niin viestintävälineiden, kuin yhteisen tilannekuvan suhteen. Suomesta puuttuu yhteinen, johtava koordinaatio-vastuutaho kokonaisturvallisuuteen. Tämä on yksi asia, joka vaikuttaa siihen, että varautuminen (myös kyberuhkiin) on edelleen liian siiloutunutta. - usein, jopa yleensä uhkatilanteisiin varaudutaan substanssi edellä - kuin niinkään

kokonaisturvallisuuden ja monitoimijaisuuden vaikutuksia tarkastellen. Kunta on muiden viranomaisten ohella keskeinen toimija yhteisellä varautumisen kentällä.

Kyberturvallisuusosaaminen voitaisiin ottaa voimakkaammin eri kansalaistaitoihin kuuluvaksi osaksi jo peruskoulussa sekä etenkin ylemmillä opintoasteilla. Kyberuhkiin erikoistuneiden asiantuntijoiden koulutusta tulee lisätä. Myös kunnissa kuntalaisten tietoisuuden lisääminen mahdollista hyvällä viestinnällä (strategian s. 23).

Suomessa tarvittaisiin enemmän ja selkeämpää sääntelyä, selkeää varautumista koordinoivaa vastuutahoa, yhteistä tilannekuva-alustaa (johdettu kansallisesti - jotta ei päädytä tilanteeseen, missä viranomaisilla on eri alustoja, jotka eivät toimi yhteen.) Lisäksi viestintävälineiden toimivuuteen, kyberturvalliseen käyttöön ja viranomaisverkoston väliseen viestinnän kattavuuteen on kiinnitettävä huomiota. Tällä hetkellä esimerkiksi kunta toimijana jää liian usein vaille kriittistä tietoa.

Lisäksi eri osapuolten varautumisen, myös viranomaisten, konkreettiseen toteuttamiseen tarvitaan enemmän valvontaa. NIS2 direktiivi tuo tähän mahdollisesti joitakin parannuksia, koska sanktiot direktiivin vaatimusten toteuttamatta jättämisestä ovat merkittävät.

Sivu: 18. "Hyvinvointialueet vastaavat palveluistaan ja palveluihin liittyvästä kyberturvallisuudesta. Kuntakentässä kyberturvallisuuden on arvioitu toteutuneen keskimäärin muuta julkista hallintoa heikommin. Hyvinvointialueet ja kunnat tarvitsevat kyberturvallisuuden varmistamisessa nykyistä enemmän tukea, kuten keskitettyjä kyberturvallisuuspalveluja."

- tähän ongelmaan tulisi tarttua heti.

Sivu 20, kappale 1: Tiivis vuoropuhelu ja yhteiskunnan eri toimijoiden välinen yhteistyö lisäävät luottamusta ja tukevat viranomaispäätösten lainmukaisuutta.

Alueellinen tilannekeskus mahdollistaisi waterproof vuoropuhelun eri toimijoiden välillä. Tämän hetken tilannekuva perustuu toimijoiden aktiivisuuteen, ei niinkään organisaatioiden välisiin toimintatapa malleihin. Tarvitaan pysyvä ja riittävän laajan toimija pohjan omaava organisaatio, joka tuottaa reaaliaikaista tilannekuvaa viranomaisille ja julkishallinnolle.

Sivu 27 viimeinen kappale: "Kyberuhkien tunnistamisen ja niihin varautumisen on pohjaututtava systemaattiseen tiedolla johtamiseen ja yhteiseen tilanneymmärrykseen, jonka perustan muodostavat ennakointi, tiedustelu ja tutkimustiedon hyödyntäminen."

- Kuten edellä on todettu, varautuminen ja ennakointi perustuu tilanne ymmärrykseen ja eheään tilannekuvaan - tähän ei päästä, jos tieto ei kulje eri toimijoiden välillä, niinkun se nyt ei toimi eri osapuolten välillä aukottomasti,

Aho Johanna
Rovaniemen kaupunki - Turvallisuus ja varautuminen